
„EEN VAN DEZE KLEINEN”

DOOR

J. L. F. DE LIEFDE

Hij had gesnoept. En 't was uitgekomen.

Juf zei: „Hugo, kom eens hier.” En toen nam ze hem mee. Hem alleen. Naar de slaapkamer. Overdag. En ze deed de deur toe.

Even wierp hij een blik schuin omhoog naar „Juffie”. Zijn hartje bonsde erg van binnen tegen zijn zij aan, want Juffie was anders dan anders. Niet boos, maar Huugje werd er toch bang onder. Er zou iets komen En toen nam Juf hem op schoot en gaf hem een kus. Dat dat komen zou, had hij in 't geheel niet gedacht, maar 't Was toch alles erg naar. En de heele kamer was zoo stil. De bedden stonden daar zoo raar stil, nu de spreien er op bleven en zij, Zusje en hij, er nog lang niet in gingen. En de kasten bleven dicht, hij behoefde immers ook niet verkleed te worden. De waschtafel bleef netjes schoon, hij was niet vuil. Hij was hier niet in de slaapkamer om gewasschen te worden. Hij was hier alleen om dat wat kómen zou. Juffie was vreemd stil, zelfs haar oogen waren stil, want ze lachten heelemaal niet, zooals anders.

En toen zei Juf: „Hugo”

„Hugo”, zei ze. Net als zooeven. Niet Huugje, of vent, of baasje, maar „Hugo” En toen: „Je hebt wat genómen uit het doosje van Vader.”

O, wat schrok Huugje. Net, of hij 't nú pas deed. En niet 't van

morgen al had gedaan. Of hij nu *bezig was het te doen* en Juf hem opeens zàg

Hij stopte zijn hoofdje weg, tegen Juf aan, maar hij hoorde het wel, al zei ze het heel zacht: „Is 't niet?”

Toen zei hij ja, met een knik van zijn hoofdje, want het wàs zoo. Uit het doosje van Väder

Het leek nu zoo anders dan van morgen, toen hij in Vaders kamer was. Toen was het zoo heel gemakkelijk geweest. Even maar je hand uitsteken en het pakken. En toen was 't meteen al in zijn mond. Dit waren zulke heel dikke fondants, ze smolten dadelijk en je heele mond was er ineens vol van. Aan alle kanten tegelijk proefde je dat lekkere, zurige zoet. Net als van vruchten.

Maar nu was 't alleen: „Je hebt wat genomen. Uit het doosje van Vader.”

Genómen Anders krégen ze het altijd. Hij en Zus sàmen. En nu had hij het alléén . . . genomen . . . *Stiekem*. En Zus had niks gehad.

Juffie zei weer iets. „En laatst heb je ook gesnoept. Van de aardbeien.” Haar stem klonk niet boos, alleen bedroefd.

Huugje wist het nog best.

„Ga je nu telkens snoepen? En kunnen we je nu nooit meer vertrouwen? Moeten we alles in de kast wegsluiten? En denken: anders neemt Huugje er wat van weg?”

Ineens werd het angstig vol om Huugjes hartje en de tranen sprongen zijn oogjes uit. Toen fluisterde hij diep tegen Juffie's blouse aangedoken, „dat het hem zoo erg, erg speet.”

Hij moest aan Vader gaan vertellen, dat hij het hād gedaan, zei Juf, want *zij* wist het alleen nog maar. Hij beloofde, het nooit weer te zullen doen en Vader gaf hem een kus. Juffie had het hem ook vergeven en toen „was alles weer goed.”

's Avonds knielde Huugje bij zijn bedje en dankte „voor al het plezier, dat ze dien dag gehad hadden,” net als gewoon; vroeg ook „of de Heer alle kwaad wilde vergeven, dat hij gedaan had,” net als andere avonden. En toen nog: „Wilt U me helpen, dat ik *nooit* meer snoepen zal? Amen.”

Meteten hief hij het gezichtje op voor den nachtkus, duikelde voorover zijn bedje in en draaide zich genoeglijk op zijn zij neer om „toe-

gestopt” te worden, want al gooide hij met één zet van zijn stevige beenen het dek weer af, het genottelijke van Juffie’s handen knuffelend langs zich te voelen gaan bij ’t instoppen, wilde hij nooit missen.

Binnen twee minuutjes waren de kijkers dicht. De dag met zijn lief en leed, met zijn zegeningen en zijn zonden was vergeten. Op het slapende gezichtje lag alleen het onbewuste geluk van een kinderhartje, dat vrede heeft met God, met zich zelf, de mensen en het leven.

Den volgenden morgen had Huugje zijn spoortrein uit de kast gehaald. Twee doozen en de rails. Eerst moest hij alles uit de doozen halen, den seinpaal, het station, het wachthuisje en den tunnel. Alles stalde hij om zich heen op den grond uit. Ziezoo, nu de rails in elkaar steken. Juffie had het hem geleerd, en heel handig kreeg hij alles met zijn kleine knuistjes in elkaar, den wissel in het midden. En van daar uit twee lijnen. Ja, zoo moest het, want hij had een station en een wachthuisje. En dan ging hij zelf in den trein zitten, hij met Zus.

Tot voor den wissel bij ’t wachthuisje reisden ze samen. En dan . . . och, hoe was ’t nu ook weer? Moest Zus daar overstappen of hij zelf? Zus wilde altijd naar Tante Célestine, omdat die ook een klein meisje had en omdat ze daar een wagen hadden met twee bokken. Maar hij? Hij moest naar Den Haag, hij was immers burgemeester, net als Vader. Maar hoe was ’t nu ook weer? Moest hij overstappen? Stel je voor, dat hij in den verkeerden trein zat. En Zus naar Den Haag spoorde. O, nee, dat kon niet. Zus moest afgehaald worden. Die was nog zoo klein. Hij zou Tante Célestine vast bij ’t station zetten, want dat kon hij niet meer doen als hij zelf eenmaal in den trein zat. Hij had het porseleinen beeldje, dat vroeger op Moeders schrijftafeltje had gestaan, al in de hand. Maar . . . hoe was ’t nu met overstappen? Juf was er niet. Vader, die wist het. Hij moest het weten. Meteen sprong hij op, zwaaide zijn dikke beentje over het station heen, trok het andere voorzichtig bij langs den seinpaal, en draafde de gang door, de trap op naar Vaders kamer. Met dezelfde vaart bonsde hij de deur open en: „Vader, als je naar Den Haag reist . . . ?”

Hè . . . ! Beduusd bleef hij op het deurkleedje staan, geschrokken,

omdat hij gepraat had tegen iemand, die er niet was. De groote kamer leek nu opeens gewichtig stil na zijn stem. En zoo leeg.

Toen deed hij een paar pasjes de kamer in, voorzichtig, omdat . . . ja, omdat . . . het was toch zoo ongewoon zonder Vader. Hier was hij anders nooit „zoo maar alleen,” en liep hij nooit in en uit als in de speelkamer. Hij kwam er enkel als Vader er was . . . Ja, toen . . . gisterenmorgen . . . toen was het ook zoo geweest. Ineens vloog er een bange hitte in hem op. Dat hij het toch gedaan had . . . ! Vader had dat doosje expres meegebracht uit Parijs. Het rook naar Parijs. Dat doosje kwam ook nooit in de eetkamer of salon, waar alle andere menschen waren. Het bleef in Vaders kamer. En daar kregen hij en Zus er uit. Meestal alleen, als ze goeiennacht kwamen zeggen. Het doosje was van buiten al zoo mooi. Het kwam dan ook uit Parijs! Hij wist het heel precies: Op het deksel stond een rijtje meisjes, ieder met een open puntzakje in de hand, waaruit ze mochten snoepen. Hij kon het nu niet zien, want het stond op den rand van de kast. Die kast, die net zoo groot was als de heele muur. Het waren eigenlijk twee kasten op elkaar, en de onderste was grooter dan de bovenste. Daardoor schoot er een rand over. Op dien mooien glad-den rand had Vader altijd zooveel staan. Van die aardige dingen. De hond uit Parijs ook, die op moest passen, dat de papieren niet wegwaaiden en er daarom bovenop was gaan zitten. Huugjes oogen wandelden verder de kamer in, naar dien rand toe en zijn beentjes stapten mee. De eene helft, waar het doosje stond, kon hij net niet zien. Die zat achter de schrijftafel . . . Hij rekte zich uit, wankelde op zijn teenen . . . Nee, het was te hoog, er over kijken kon hij niet . . . En hij liep door, even wilde hij om de schrijftafel heen kijken . . . Ja, nu . . . Opeens deinsde hij terug, met een schokje en bleef pal staan. 't Mondje open, de oogen heel groot, en met strakken blik gericht op dat ééne plekje, waar . . . Toen brak de schrik . . . 't heele gezichtje versomberde van bittere, bittere teleurstelling.

Meteten smeed hij zich wild om op zijn hakken en rende de kamer weer uit. Vergat zelfs de deur achter zich toe te doen . . .

„Dat was misgerekend, baasje! En . . . nee, een geslepen inbreker ben je nog niet, je spoor is te volgen: Deur open . . . Goed, dat

ik het doosje maar heb weggezet. Voorkomen is beter dan”

Op het balkon, vlak om den hoek, met den stoel tegen den muur achterover gewipt, had burgemeester Van Heerden liggen lezen. En toen Hé, hoorde hij iets? In de kamer achter zich? Nog in den stoel liggend even omgekeken tusschen de planten door. Jawel, daar stond Huugje. Wat kwam die doen, zoo in zijn ééntje? Dat was verdacht.

„Nee, st niet laten merken, dat ik hem zien kan Zoo, baasje, dat had je niet gedacht Ja, warempel zoo'n rakker, daar stapt hij heen. Heel bedaard De verleiding is hem toch te sterk geworden. Toch nog onnoozel! Kijkt niet eens in het rond, of hij ook bespied wordt. Kijk, kijk hij rekt zich zoo lang mogelijk uit om te zien, of Dat zal je tegenvallen Kijk hem nu t Is zonde hij had er zeker ergen zin in. Wat staat hij nou verbluft te kijken. Zal ik hem ?

Daar gaat hij zoo waar alweer! Wat een haast! Zou hij me toch gemerkt hebben? Of 't kwade geweten ? Ja, dat was mis, poes Toch maar goed, dat ik het doosje achter slot heb 'k Zal maar net doen, alsof ik er niets van heb gemerkt. Dat is misschien nog het beste”

Juf liep de kinderkamer in om iets te halen. En daar vond ze Huugje, voorover op de tafel stil hangen schreien. Daar was hij aan komen rennen, had niemand gevonden. Een nijdigen stoot had hij gegeven tegen de treinwagentjes, die al keurig netjes opgesteld stonden en toen was hij met zijn armen neergespoft op tafel, in snikken uitbarstend.

Jufs voet tipte maar net even op het zeil, of hij schokte op uit zijn troosteloos doorhuilen, vloog van den stoel en gooide zich, de armen in wanhoop tot haar omhoog, tegen haar aan.

„Huugje, vent, wat is er?”

Het kind snikte maar door. Ze voelde zijn snikken diep uit zijn hartje komen.

„Is er iets gebroken?”

„Nee maar Vader heeft het doosje wèg gezet.”

Een oogenblik was het Margreet, of haar het denken stil stond.

Verbijsterd keek ze heen over 't kind, dat zich met heel zijn dik massief jongenslijfje tegen haar aan klemde om hulp. Had het kind werkelijk weer willen snoepen? Maar nee, dat kon het niet zijn. Om de fondant was het niet, dit was bitterder leed.

„Moest je dan in Vaders kamer wezen?” vroeg ze om tot helderheid te komen.

„Ja, want ik wist niet meer of Zus over moest stappen of ik en . . . ne, toen wou ik het aan Vader vra . . . h . . . gen en . . . toen was Vader er niet. En . . . h . . . toen zag ik het. Vader heeft het *weg* . . . gezet.’

Margreet ging, met hem op schoot, zitten en fluisterde tot hem neer: „Weet je, wat ik denk? Vader is bang geweest, dat, als je eens heel alleen in de kamer was, en als je dan het doosje zag, dat je dan zoo'n *ergen* zin zou krijgen, dat je het niet kon uithouden. Je weet wel, dat je tongetje al proeft, vóórdat je het lekkers in je mond hebt. Zie je en dat weet Vader ook wel. Vader gelooft je wel. Maar . . . als het eens een dag of wat geleden was en je kwam dan alleen in die kamer . . . Je kon er dan wel eens niet aan denken, dat je *beloofd* had, het niet weer te doen.”

Het kind keek op uit zijn verdriet en in zijn groote kijkers, waar al de leukigheid uit weg was op dit oogenblik, zag ze zijn hartje nõg vragend zoeken naar den troost, die *hielp*.

„Vader heeft zeker gedacht: „Ik zal het Huugje maar niet moeilijk maken. Als hij het doosje niet ziet, komt hij ook niet in de verleiding er iets uit te nemen.” Begrijp je wel?”

Margreet werd er ongerust onder, de groote oogen met den angstigen ernst er in, ze keken haar nog aldoor onbevredigd aan. Ze had het rechte nog niet geraakt. Dat zag ze.

„Maar . . . maar . . . ik *zal* het toch niet weer doen. Ik *heb* toch gevraagd, of de Heer me bewaren wil, dat ik het niet weer doe. En dan *doet* de Heer het toch ook . . . ?”

„Ja, dat is zoo,” zei Margreet opeens volmondig. Meteen sloot ze de armen over Huugje heen, vast langs elkaar. Alsof ze hem bergen moest tegen het onbekende, dat dit kinderhart nog te wachten stond in deze wereld vol ongeloof. Kon ze zoo haar armen over hem heen drukken, veilig, en altijd door, zijn heele leven, tot aan de hemelpoort toe . . .

„Vader weet niet, dat je dat gebeden hebt. Dat heb je immers gedaan, toen je naar bed ging. Wij beidjes waren toen alleen in de kamer.”

Plotseling lichtte een groote blijdschap den ernst uit Huugjes oogen weg en ze glommen weer met hun vonkvuurtjes van vroolijkheid. „Ja, dat is zoo. Vader wéét het niet. U was er alleen bij.”

Toen trok hij zijn zakdoek uit zijn zijzak en veegde met het vuilwitte propje zijn wangen droog.

„Juffie, weet u het ook? Moet Zus overstappen of ik? Zij wil naar Tante Célestine. En ik moet naar Den Haag ziet u, ik ben burgemeester, net als Vader.”

's Avonds gingen Zusje en Huug Vader goeiennacht zeggen, net als altijd.

In den schrijfstoel, het hoofd nog vol bepalingen over electriche verlichting van zijn dorp, keerde burgemeester Van Heerden zich half om naar de kinderen. Hij wilde het ditmaal met een vluchtigen kus afdoen, maar Huugje bleef een eindje van hem af en onmiddellijk zag hij diens oogjes gaan naar de plaats, waar het doosje had gestaan.

Toen kwam het kind dichter bij en met het stevig rechte jongenspostuur, zoo leuk beertjesachtig in de witte trui, tegen de schrijftafel aan, keek hij Vader in het gezicht. „Vader, u had het doosje niet weg hoeven te zetten.”

„Zoo'n politicus,” flitste het door artikel vijf van het contract heen. Maar . . . die groote oogen, zoo heelemaal open vóór hem met dat blank doorzichtige van onschuld er in . . . ? Wat bedoelde het kind toch? Ze keken hem zóó argeloos aan, dat hij zich bijna schaamde. Neen, dat was geen politiek . . .

„Waarom niet?” vroeg hij om toch iets te zeggen.

„Ik zal er niks uitnemen, want ik heb aan den Heer gevraagd, of de Heer me bewaren wil, dat ik het niet weer doe. En dan *doet* de Heer het ook.”

't Werd den vader wonderlijk om 't hart bij den blik uit Huugjes oogen, waarin die ernst was, die maar één ding weet en zichzelf niet weet. Ernst, zooals er alleen is in een kind.

't Was of hij nêerknielen moest. Heel, heel diep buigen en dan hoog òp . . . zien tegen het ventje naast hem. Tegen zijn eigen kind. Tegen de grootheid van geloof in deze menschenziel van zes jaar. „Ik zal het nooit weer doen . . . want . . .”

Toen boog hij zich naar 't zij, over den leeren polsterrand van den stoel heen, en tilde Huugje op zijn knie. In een spontane opwelling van warmte en weemoed kuste hij het voorhoofdje, waarachter dat rein en ongeschonden vertrouwen huisde. In gepeins gleed zijn hand zacht heen en weer over het molligdikke armpje in soepel tricot. „Nee, dat wist Vader niet, dat je er voor gebeden had.” Meteen zette hij Huugje neer, ging naar de kast, haalde het doosje er uit en bracht het naar zijn oude plaatsje terug op den mahonie rand.

„Als je héél ergen zin hebt, dan kom je maar bij Vader en dan vraag je er om, hè? Dat spreken we af.”

„Ja! Mag ik?” Huugje straalde. „Mag dat? Ziet u . . . ik heb nou ook wel èr . . . gen zin en Zus ook.”

Zus en hij kregen elk een dikken bonbon. Ze mochten uitzoeken. Vader at van avond ook mee.

Zuinig zuigend op de groote fondantkluit — want als je niet te hard zoog, duurde hij wel haast tot in bed, — gingen de kinderen heen. En burgemeester Van Heerden bukte zich over het contract voor stroomlevering door de naburige stad.

„. . . . Voor iedere lamp van 32 N. K., brandend van een half uur na zonsondergang tot één uur voor zonsopgang f 30.— ; voor gloeilampen van andere lichtsterkte of langeren brandduur naar evenredigheid van deze.

Wanneer door de Gemeente booglampen worden geëischt voor straatverlichting, komen de kosten”

Maar waarom wilden zijn gedachten niet meer hechten aan die cijfers van brandduur en lichtsterkte? Wat was er gebeurd? Was Huugje er nòg? Zweefde er iets door de kamer? Of was hij zelf, als in het sprookje, aangeraakt door de hand van de fee? Was hij zelf weer kind? En zag hij de kerstlichtjes stralen? Daalde werkelijk nog eens de kerstengel neer bij de herders in het veld, en was de hemel open?

Kwamen al de engelen neergezweefd in dat prachtige licht en

zongen ze het lied, dat ze in den hemel hadden geleerd? En sprak die ééne engel tot de herders de boodschap van God?

Was hij kwijt dat „groot-mensch“ zijn, zóó, dat hij zichzelf heelemaal vergat? En was daar alleen het feest? En de engel met de boodschap dat niemand „bang“ behoefde te wezen? En mocht je gerust feestvieren? Alleen feestvieren en blij wezen, alle naars vergeten, alles wat bedorven was door jezelf, door je *zonde*, om dat kleine kindje, dat geboren was en in een voederbak sliep in een stal? Alleen maar héél, heel blij zijn, omdat dit kindje geboren was, dat alles „weer goed maakte?“ Dat vrede bracht *op aarde*. *Vrede* voor ongelukkige menschen. Voor zondaars. Mocht je net doen als de herders, je eigen leven vergeten en gaan naar „het kindje in de kribbe?“

Huugje was toch werkelijk weggegaan.... De kamer was leeg, overal waar hij den blik sloeg. Hij kon het kleine vuistje niet meer in zijn hand nemen.... En toch.... o, hij wilde dat handje zoo graag beetpakken en het vasthouden in zijn groote mannenhand, want het kleine handje had *den* schat gevonden. En *zijn* leven was zoo arm en dor.... wat was dat kleine handje sterk.... Dát was kracht, de kracht van God, als *je zelf* niet kon.... Hij behoefde waarlijk niet te knielen of néér te buigen om tot het kind óp te zien. Het was veel grooter dan hij, de volwassen man.... „Ik zal het niet weer doen, *want*.... *want*....“ En zoo staarde hij langen tijd in 't verleden, toen 't anders was, mèt hem. En in hem.

Plotseling rukte hij zich los en dwong zijn aandacht opnieuw naar de straatverlichting. Hij staarde de zinnen aan, alsof ze zijn verstand te boven gingen. Zijn blik gleed wel de regels langs, maar wat hij zag, was niets dan zijn eigen verloren paradijs. En al stond er geen engel met vlammend zwaard aan den ingang.... verloren was het toch.

Nog eens las hij, langzaam nu, woord voor woord om de beteekenis tot zich te laten komen. Ja, daar had hij den draad weer te pakken: „Wanneer door de Gemeente booglampen geëischt worden....“

„Natuurlijk worden op enkele plaatsen booglampen geëischt....“ zei hij hardop.

Toen was het feest uit.

Ja, zoo was het in het sprookje. De aanraking van de fee werkte,

„totdat je een mensch was tegengekomen.” Hij was een mensch tegengekomen. Hij merkte het niet eens, want hij werkte immers aan het contract voor stroomlevering, precies als een kwartier te voren, in zijn eigen kamer. Naast het stuk vóór hem op zijn schrijftafel lag een kladvel met aantekeningen in zijn eigenforsch handschrift....

Een mensch was hij tegengekomen. Zichzelf, Eduard van Heerden, burgemeester van....